

The background is a dense collage of various book covers, mostly in shades of red and orange. Visible titles include 'PETRA NAGEL', 'MORTEN PAPER', 'RUINER', 'KVINDE KEND DIN HISTORIE', 'ANNE ERNAUX', 'METER I SEKUNDET', and 'LIT EFTER'. The covers feature diverse illustrations, including faces, landscapes, and abstract designs.

Sådan læser vi

Saxos årlige rapport
om danskernes
læsevaner

saxo

LÆS LYT LEV

Læsevaner 2021

Nogle år er sværere at skelne fra hinanden end andre, ligesom nogle historier kan få os til at miste fornemmelsen for tid og sted.

Hos Saxo vil vi huske 2021 for alle de gode og nye fortællinger, som handlede om mere og andet, end hvad der stod højest på agendaen.

2021 markerede også et vigtigt år hos Saxo, hvor vi kunne fejre 20-års fødselsdag og alle de læseoplevelser, vi gennem to årtier har delt med læsere landet over.

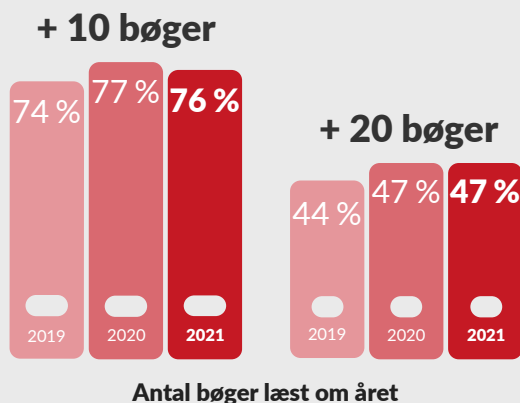
Årets læseundersøgelse sætter rekord med mere end 10.000 læsere, der har delt deres bogår og læsevaner med os. Undersøgelsens resultater bekræfter, hvad vi i forvejen fornemmede, nemlig at 2021 var et år fyldt med læselyst og bogglæde.

Sådan læste vi i 2021

Det er altid med spænding, at vi sender læseundersøgelsen ud. Lever læselysten, eller falder interessen for at kaste sig over en god bog hjemme i sofaen eller en lydbog til gåturen?

Oven på corona-året 2020 var spændingen endnu større, end den plejer at være. For hvad betød det, da samfundet i sommeren 2021 åbnede igen og gav os mulighed for at slukke den kulturelle tørst i andre kilder end det skrevne ord?

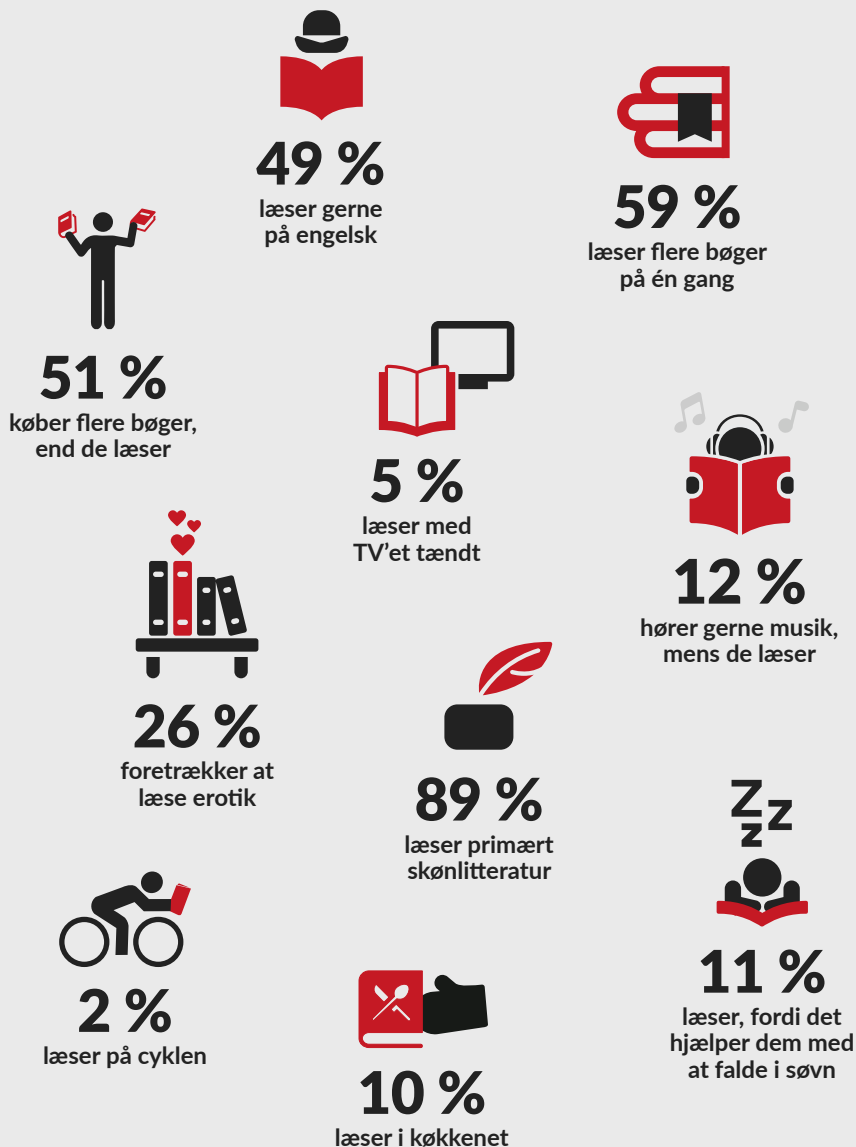
Derfor var glæden hos os ekstra stor, da årets besvarelser tikkede ind. For alt tyder på, at danske læsere har holdt ved de gode vaner fra 2020. Faktisk siger 31 % af læserne, at de har læst mere i 2021, end de gjorde året før.

Antallet af læsere, der sluger mere end 20 bøger om året, ligger på samme høje niveau som sidste år, nemlig hele 47 %, ligesom 90 % af os læser minimum én gang om ugen. Det er virkelig opløftende tal!

Til gengæld er der sket et fald i folk, der læser dagligt. Fra 2020's 60 % er antallet af daglige læsere i 2021 faldet med 7 pct.point til 53 % – måske et resultat af, at hverdagen, som vi kender den, for mange så småt vendte tilbage.

Kender du læsetypen?

Hvad læste vi i 2021?

Hos Saxo har vi i 2021 sendt mere end 3,6 mio. læseoplevelser afsted i streaming og bogsalg. I det følgende dykker vi ned i, hvad vi læste i året, der gik, og hvordan vi gjorde det.

Populært på papir

Oven på et år fyldt med lockdown og hjemmearbejde var forventningerne til 2021 tårnhøje. Heldigvis blev de litterære håb indfriet, da mange af vores yndlingsforfattere gav os nye bøger i 2021.

Årets helt store bestseller kom dog fra en debutant, der satte sig på en vigtig dagsorden, som læserne kunne lide; oversete kvinder i danmarkshistorien.

Fælles for årets bestsellere på papir er et princip om nærhed. Vi ser en tendens mod kropslighed og refleksion med en række koge- og livsstilsbøger, som på hver deres måde giver forskrifter på det gode, lange og ikke mindst sunde liv. Desuden er alle forfatterne danske.

Betydningsfulde kvinder har også indtaget bestseller-tronen sammen med Danmarks ubestridte krimikonge og den hæderkronede Laureat-modtager, Stine Pilgaard.

Saxos top-10-bestsellerliste i 2021

Læserfavoritter i streaming

Hvorfor prøve noget nyt, når du allerede har fundet noget godt? Selvom streamerne siger, at de er mere 'risikovillige', så er der i år flere gengangere fra 2020's toptitler, når vi ser på de mest populære lyd- og e-bøger. Keto-bølgen ramte igen i år køkkenet, krimielskerne er vendt tilbage til både Sara Blædel og drabsduoen Faber & Pedersen, mens der stadig sendes læserkærlighed med stormstyrke efter 'Meter i sekundet'.

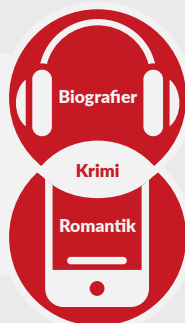
Saxos top-5 over de mest streamede e- og lydbøger i 2021

Streamingtendenserne hælder mod krimi og (selv)kærlighed i forskellige afskygninger, og særligt 'Kvindefantasier' har sat læserhjerter i brand. Streamerne er generelt vilde med krimi og romantik, som udgør de mest populære genrer. Kigger vi på, hvornår der læses ekstra meget af disse kategorier, så er sommermånederne klimaks for romantik-forbruget, mens krimi topper i efteråret, når mørket begynder at få fat.

Streamingfakta:

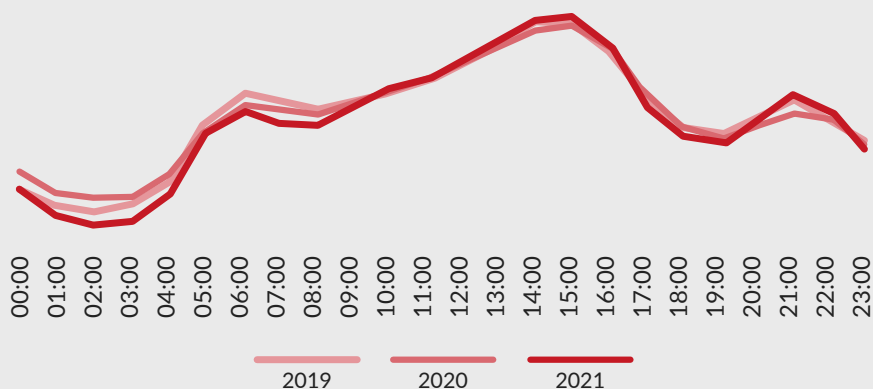
- Vi lytter gerne til biografier
- Vi vil helst læse romantik som e-bog
- Vi læser og lytter til krimier lige meget

Streamingtendenser i 2021

De seneste par år har mildt sagt været anderledes. Det, skulle man tro, ville afspejles i vores læsevaner og skabe nogle udsving i, f.eks. hvornår på dagen vi giver os i kast med en e- eller lydbog. Men ser vi på data, er der overraskende minimale forandringer at spore fra 2019 til 2021. Vi læser stort set på de samme tidspunkter, uanset hvordan verden ser ud omkring os. Det er daglig dedikation, som vil noget.

Bogstreamingaktivitet i løbet af døgnet

Der bliver dyrket litterær morgengymnastik, og der er høj læsepuls i døgnet tidlige timer, men mange tager sig også et velfortjent pusterum midt på dagen med en lydbog eller e-bog. Ser vi fordelt på ugen, holder flest lørdagen læsefri og lader måske op til en ny uge i litteraturens tegn. Rigtig mange starter nemlig ugen ud med at læse, og mandag er stadig den ugedag med absolut højest streamingaktivitet.

“**Tidligt hver morgen læser jeg højt for min mand.
Det er vores bedste stunder.**

– Deltager i læseundersøgelsen

Lydbøger & streaming

En bog, er en e-bog, er en lydbog

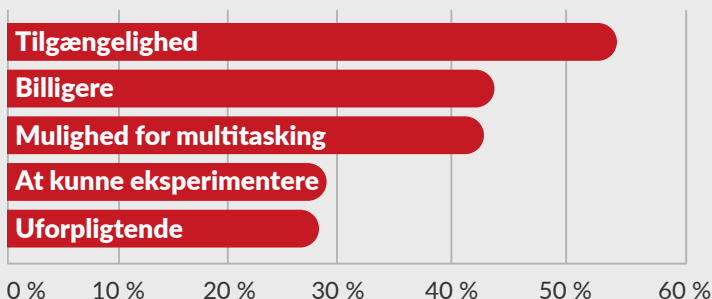
Hvad er en rigtig bog? Det er en definition, som i disse år er under forandring, og en læseoplevelse foregår for mange af os ikke længere med knitrende papir for enden af vores fingerspidser. 16 % siger nemlig, at de i lige så høj grad læser digitale som fysiske bøger. Selvom 56 % af læserne stadig hovedsageligt læser bøger af papir, så vokser andelen, der har fundet glæden ved at læse digitalt.

Streaming giver frihed til at læse mere

53 % af læserne siger, at de læser på daglig basis, og mere end hver femte angiver, at læsning er noget, de bevidst sætter tid af til.

Samtidig ville mere end halvdelen af os gerne læse mere. Det kan være en af årsagerne til, at streaming er blevet så populært blandt de danske læsere. Besvarelserne viser, at siden 2017 er andelen af læsere, der streamer e- og lydbøger steget med 31 pct.point – fra 22 % til 53 %.

Læsernes top 5-grunde til at bruge digitale bogstreamingtjenester

Spørger man specifikt ind til lydbogslæsernes årsager til at lytte til deres bøger, svarer hele 80 %, at de gør det fordi, de kan multitaske, mens de læser. Det betyder, at de får læst i situationer, hvor det før ikke var muligt.

All you can read!

Mange fylder ikke længere kufferten med tunge murstensromaner, men henter e- eller lydbøger ned, inden de slår feriemode og autosvar til. Plads er også en udfordring på læsernes reoler, og derfor vælger flere digitale bøger fremfor de fysiske. Nogle bruger streaming som et supplement, mens andre er faldet fuldstændig for fordelene ved at have hele sit bibliotek med sig i lommen. Lydbøgerne er også en alternativ måde at rejse til fremmede lande, hvis man savner at høre et 'Oui' i ny og næ, eller har brug for at få genopfrisket den tyske grammatik.

“*Når jeg streamer, kan jeg afprøve, om bogen er noget for mig, uden at ærgre mig over at have købt den.*”

– Deltager i læseundersøgelsen

Samtidig giver streaming mulighed for uforpligtende at starte på en bog uden på forhånd at være sikker på, om den falder i ens smag. Det gør læserne mere eksperimenterende i deres litteraturforbrug. I udvalget over e- og lydbøger kan man lade nysgerrigheden råde, og streaming er på den måde med til at gøre os mere litterært eventyrlystne. Flere angiver nemlig, at de tester en bog af i streaming, før de beslutter sig for, om de vil købe den i fysisk form.

I 2017 sagde kun 17 % af læserne, at de lyttede til lydbøger, mens tallet er steget til 48 % i 2021. Fra 2020 til 2021 ser vi også en væsentlig stigning i det gennemsnitlige streamingforbrug. Så ikke nok med at flere har taget litteratur på lyd til sig og at flere generelt set streamer, så streamer streamerne altså også mere.

Anbefalinger & inspiration

Hvem lytter du mest til – anmeldere eller andre læsere?

Du kender det sikkert: Du er lige blevet færdig med en fantastisk bog, men din læsesult er endnu ikke stillet. Hvilken bog skal du nu gå i gang med?

Når vi skal vælge vores næste læseoplevelse, vægter anbefalinger tungt: 38 % går efter bøger, de har fået anbefalet af folk i deres omgangskreds, og ligeså mange efter anmeldernes vurderinger. Forfatternavnet er dog det absolut stærkeste pejlemærke, når læsere er på jagt efter nye bøger. Hele 60 % vælger bøger ud fra, om de kender forfatteren, og 16 % foretrækker, at forfatteren selv har indlæst lydbogen.

*“Jeg har fået bedre
anbefalinger og har
fået lysten tilbage*

– Deltager i læseundersøgelsen

Vi giver også selv vores gode oplevelser videre. Hele 70 % svarer ja til, at de deler deres læseoplevelser med andre, og når vi gør det, er det ofte i den private sfære. Mens 8 % deler læse-erfaringer på sociale medier, vælger langt de fleste, 70 %, at dele dem med venner og bekendte. Men noget tyder på, at det ikke er nok. Næsten hver fjerde angiver nemlig, at de ville læse mere, hvis de fik flere gode anbefalinger.

23 %

siger, de ville læse mere,
hvis de fik flere gode
anbefalinger

Gaver & brugte bøger

Vi giver læseoplevelsen videre ...

Når anledningen melder sig, står bøger højt på manges ønskelister. 88 % siger, at de køber bøger for at give dem som gave. Hver tredje gavegiver vælger bøger, de selv har læst, for at dele oplevelsen med en, de har kær. Næsten halvdelen af os køber bøger i gave til andre, fordi vi mener, de vil passe godt til modtageren.

... og bogen nyt liv

Noget af det gode ved bøger er, at ordene ikke forsvinder, når de er blevet læst. Bøger kan læses igen og igen, og vi er rigtig gode til at deles om de gode læseoplevelser. I hvert fald svarer hver anden, at de enten køber eller sælger brugte bøger hos f.eks. Saxo.

De tre primære årsager til at købe og sælge brugte bøger er: for at få fat på bøger, der ikke kan skaffes fra ny længere, for at spare penge, og fordi det er godt for miljøet.

Salget af brugte bøger, som læsere har købt på Saxo steg med intet mindre end 29 % fra 2020 til 2021, og den kurve er altså ikke bare stigende, den er også grøn!

Gode pakker er hårde pakker!

I november 2021 lancerede Saxo gaveindpakning, og det betød, at rigtig mange boggaver blev sendt fra læser til læser i årets sidste måneder.

Børn & bøger

Børnebøgerne, vi læser igen og igen og igen

Nogle af de vigtigste bøger i vores liv er dem, vi læser først. Lysten til at fordybe sig i litteraturens verden etableres tidligt, og blandt læsere siger 9/10, at det er vigtigt eller meget vigtigt for dem, at deres børn eller børnebørn læser.

Mediernes omtale og anmeldelser af børnebøger hjælper os godt på vej, når vi skal finde nye læseoplevelser til de små, men vores egen barndoms bøger står også som en stærk inspirationskilde. Hele 44 % vælger børnebøger ud fra, hvad de selv har læst som børn.

“Jeg er vild med at genlæse bøger, jeg elskede som lille.

– Deltager i læseundersøgelsen

E- og lydbøger har også gjort deres indtog på børneværelserne. Hver tiende lytter til lydbøger med deres børn eller børnebørn, mens 40 % endnu ikke har gjort brug af børnelitteraturen i lydbogsformat, men er interesserede i at prøve det. Vores streamingdata viser også, at børnelydbøgerne i 2021 blev endnu mere populære blandt læsere, som allerede har taget dem til sig – de lyttede nemlig endnu mere end året før.

Saxos top-5 over danske børnebøger i 2021

1

2

3

4

5

Engelske bøger

Flere siger 'Hello' til deres bog

Fremmedsprog skræmmer os ikke, når vi skal fordybe os i litteraturen. Faktisk bliver vi mere positivt stemt over for at læse på især engelsk. Næsten 50 % svarer, at de ofte læser på engelsk, men mere end 75 % synes samtidig, at det er vigtigt at købe bøger i en dansk boghandel.

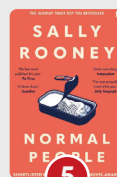
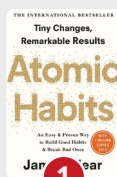
Særligt to genrer, dominerer bestsellerlisten for engelske bøger: Businessbøger og ungdomsbøger. Et umage par, tænker du måske, men et socialt medie, følelsesfulde anmeldelser og et trendsættende hashtag er en del af forklaringen.

“*TikTok er stedet, jeg finder langt de fleste af de bøger, jeg vil læse.*

– Deltager i læseundersøgelsen

Siden slutningen af 2020 har #booktok nemlig trendet på det sociale medie TikTok. Her deler især yngre læsere deres ofte tårevædede læseoplevelser med hinanden. Det har sendt ungdomsbøger som 'They Both Die at the End' og 'It Ends With Us' til toppen af vores bestsellerlister side om side med fagbøger som 'The Intelligent Investor' og 'Atomic Habits', der sædvanligvis topper listen.

Saxos top-5 over engelske bøger i 2021

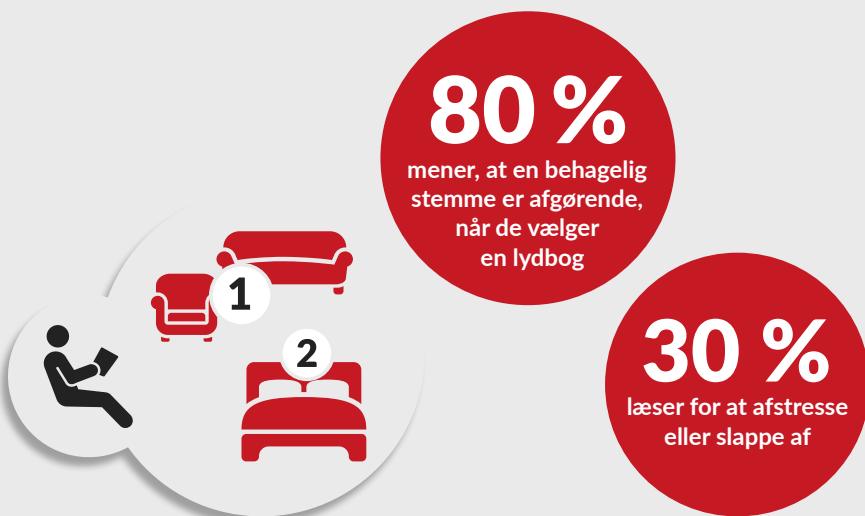
Bøgerne hjælper os godt ind i søvnen

Selvom en god bog i sig selv kan være godt selskab, vælger næsten hver fjerde af os oftest at læse i selskab med andre. Rigtig mange vælger e- eller lydbøger til, når deres partner sover i sengen ved siden af, fordi lyssætningen er underordnet. På den måde kan man stadig gå i seng på samme tid, og mens den ene tæller får, kan den anden tælle sider.

“*Lydbøger er også gode som godnathistorier... Men det gælder om at huske, hvor man faldt i søvn!*”

– Deltager i læseundersøgelsen

Faktisk er sengen også vores anden mest foretrukne læselokation, og det skyldes måske, at 11 % siger, at de læser for at kunne falde i søvn. Mange bruger ligefrem lydbøgerne som sovemedicin og doserer selv en god portion godnatlæsning inden sengetid.

Bøger skaber åndehuller i hverdagen

Føler du også, at tid indimellem er en mangelvare? Årets undersøgelse viser, at mange føler et behov for at udnytte tiden bedst muligt. Her er lydbøgerne med til at skabe en ny form for læserum. For med en lydbog i ørerne bliver opvasken og foldning af vasketøj til læsetid.

Udover at tilføje underholdning til mere trivielle hverdagssysler har e- og lydbøger også en mere praktisk funktion. Flere siger, at de digitale bøger er lettere at læse, fordi f.eks. gigt gør det svært at holde en fysisk bog i længere tid ad gangen, ligesom lydbøger hjælper læsere med kognitive vanskeligheder eller ordblindhed til at få adgang til litteratur.

“*Jeg opdagede lydbøger, som jeg lytter til, mens jeg strikker.*

- Deltager i læseundersøgelsen

Vi fornemmer også et sammenfald mellem et hastigt voksende strikke- og streamingsegment. Mange siger nemlig, at de slår lyttebøfferne ud, mens de finder strikketøjet frem. Så skal garn og ledninger blot holdes adskilt.

E- og lydbøger er en effektiv måde at få mere litteratur ind i hverdagen, men hvorfor ønsker vi overhovedet at læse mere? Ifølge størstedelen af læserne giver læsning os et tiltrængt og mentalt break fra virkeligheden. 59 % siger, at læsning giver dem følelsen af ro, og 44 % angiver, at læsning gør dem afslappede.

Læs, lyt, lev

Et læseliv består af både ord og handling – den gentagende beslutning om at fordybe sig i fortællingerne og alt det, der udspiller sig mellem siderne.

Lad 2022 vise os endnu flere sider af verden, os selv og hinanden.

Sådan gjorde vi

Hvert år spørger vi ind til danske læseseres læse- og lyttevaneer. Det har vi gjort i mange år for at følge med i tendenserne i læseudviklingen. Vi gennemførte denne læseundersøgelse i november 2021, og den baserer sig på mere end 10.000 besvarelser samt supplerende data om litteraturforbrug.

Saxo – din danske boghandel siden 2001.